

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.VI.37.135/2011/7..szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Gödöllei Tamás ügyvéd és a dr. Liber Ádám ügyvéd által képviselt felperesnek a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság alperes ellen fogyasztóvédelmi bírság tárgyú határozat felülvizsgálata iránt indított perben a Fővárosi Bíróság 2010. november 25-én kelt 22.K.32.101/2010/5. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 6. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott helyen és napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 22.K.32.101/2010/5. számú ítéletét - eltérő indokolással - hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A felperes viseli a lerótt 36.000 (harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság Közép-magyarországi Regionális Felügyelősége 2009. szeptember 24-én hatósági ellenőrzést tartott egy budapesti élelmiszerüzletben. Az üzletben értékesítésre kihelyezett újratölthető elektromos öngyújtó nem volt ellátva a

biztonságos használatra vonatkozó piktogramokkal, feliratokkal és a gyújtócsomagolás sem tüntette fel ezeket a jelöléseket. Az ellenőrzött gazdasági társaság a fenti terméket a felperestől szerezte be. A felperes a vizsgált terméket egy, a perben nem szereplő másik társaságtól vásárolta és azt továbbértékesítette kiskereskedők részére.

Az elsőfokú hatóság a 2009. november 30-án kelt KMF-13751-2/2009. számú határozatával a felperest 50.000 forint fogyasztóvédelmi bírsággal sújtotta, egyúttal kötelezte, hogy az ellenőrzéssel érintett öngyújtók vonatkozásában a jogszabályban és szabványban előírt jelöléseket tüntesse fel az előírt határidőn belül.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2010. március 10-én kelt HAJ-450-3/2010. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Határozata indokolása szerint a felperes megsértette a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Fgytv.) 3.§ /1/ és /3/ bekezdését, az MSZ EN ISO 9994 szabvány 6. fejezet 6.1. pontjában foglaltakat, mert csak biztonságos termék forgalmazható és a forgalmazó nem forgalmazhat olyan terméket, amelyről szakmai ismerete alapján tudnia kellene, hogy nem biztonságos. A felperes tevékenysége öngyújtó nagykereskedelemre terjed ki, ezért a szakmai ismeretei alapján tudnia kellett, hogy a jogsértéssel érintett áru nem biztonságos. A felperes az újrátölthető elektromos öngyújtó figyelmeztető feliratainak hiányáért felelősséggel tartozik az Fgytv. 4.§ /1/ bekezdése, /2/ bekezdés c/ pontja szerint és az 5.§ /4/ bekezdés c/ pontja alapján - a 2. § d/ pontjára tekintettel - forgalmazónak minősül, ezért a termékbiztonságosságot érintő felirati/jelölési hiányosságért felelősségre vonható. Az áruk és szolgáltatások biztonságosságáról és ezzel kapcsolatos piacfelügyeleti eljárásról szóló 79/1998.(IV.29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 1.§ /2/ bekezdése és az MSZ EN ISO 9994 szabvány 6. fejezet 6.2. pontja, a 6.3.1. pontja szerint a biztonsági tájékoztatás hiánya miatt a felperes bírságolható volt.

A felperes keresetet nyújtott be az alperes határozatának felülvizsgálata iránt, hivatkozva arra, hogy a nemzeti szabvány alkalmazása önkéntes, annak alkalmazását jogszabály nem írja elő, nem minősül gyártónak és nem végez címkézési tevékenységet, a tényállás nem került feltárássra, ezért a jogsértés megállapítása, és figyelmeztető feliratokra vonatkozó kötelezés előírása jogszabálysértő.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes az újrátölthető elektromos öngyújtó gyártójának minősül az Fgytv. 5.§ /4/ bekezdés b/ pontja és a 2.§ c/ pontja alapján. A gyártó köteles gondoskodni a termék biztonságosságáról az Fgytv. 3.§ /2/ bekezdése szerint. Az Fgytv. 4.§ /2/ bekezdés c/ pontja szerint a termék

biztonságosságát a termék külső megjelenése, címkézése, használati és kezelési útmutatója vagy más tájékoztatója alapján kell megítélni. Az áruk biztonságosságának követelményeit az R. 1.§ /2/ bekezdése alapján jogszabály, nemzetközi szabvány, európai szabvány, nemzeti szabvány határozza meg és bár a nemzeti szabvány alkalmazása önkéntes a nemzeti szabványosításról szóló 1995. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Tv.) 6.§ /1/ bekezdése szerint, azonban az R. 1.§ /2/ bekezdése a nemzeti szabvány előírásait kötelezővé tette, ezért az abban foglaltaknak a forgalmazott árunak meg kellett felelnie. A hatóság mindebből következően jogszerűen írta elő a szabványban előírt jelölések feltüntetését. Nem fogadta el a bíróság a felperesnek a 2001. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Módtv.) törvényi indokolására történő hivatkozását, mert a Módtv. 2007. július 1-jétől hatályon kívül helyezésre került, ezért a már hatálytalan jogszabály indokolásának alkalmazására nem kerülhet sor a jogalkotói szándék igazolására. A felperes nem bizonyította, hogy más módon eleget tett a termék biztonságosságára vonatkozó tájékoztatási kötelezettségének, továbbá nem volt megállapítható, hogy a hatóság határozata bármely ponton sértené az általános termékbiztonságról szóló 2001/95/EK irányelv (a továbbiakban: irányelv) /8/ bekezdésében foglaltakat. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaptalannak ítélte és azt elutasította.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a jogerős ítélet „megváltoztatását” és a keresetének helyt adó határozat hozatalát. Álláspontja szerint jogsértően került megállapításra, hogy az Fgytv. 5.§ /4/ bekezdés b/ pontja alapján a termék gyártója. Nem végzett olyan tevékenységet, amely a termék biztonságosságát potenciálisan befolyásolhatta, az öngyújtókat továbbértékesítési céllal vásárolta meg, a fogyasztók részére történő értékesítést nem végzett. Az alperes sem állapított meg olyan tevékenység végzését, amellyel a felperes a termék biztonságosságát potenciálisan befolyásolhatta. Sérelmezte továbbá, hogy az öngyújtókon a jogszabályban és szabványban előírt jelölések feltüntetésére kötelezték a Tv. 6.§ /1/ bekezdése és az R. 1.§ /2/ bekezdés téves értelmezésével. Hangsúlyozta, hogy a nemzeti szabvány alkalmazása önkéntes, nem kötelező erejű előírás, mert az a szabványok kötelezővé tételének tilalmába ütközik. Ennek kapcsán hivatkozott az Elektrotechnika című folyóirat 2002/95. számára, továbbá a 7001/1005.(IK 8.) IM irányelv 208-211. sarokpontjaiban foglaltakra. Az elsőfokú bíróság a Módtv. kapcsán hatálytalanságot jogsértően állapított meg. A Módtv.-t hatályon kívül helyező 2007. évi LXXXII. törvény úgynevezett technikai deregulációs jogszabály, amely érdemi módosítást és hatályon kívül helyezést nem tartalmazott. Ennek a törvénynek az általános indokolása tartalmazza, hogy a módosító jogszabályi rendelkezés hatályon kívül helyezése a módosított jogszabályi rendelkezés tartalmát nem érinti, így nem érinti a Tv.

6.§ /1/ bekezdésének hatályát sem. Ez irányadó a Módtv. indokolására is. Az elsőfokú bíróság tévesen a Tv. 2002. január 1. napjáig hatályos 6.§-ára, azaz hatálytalan jogszabályra alapította a döntését, amikor azt állapította meg, hogy lehetőség van a nemzeti szabvány kötelezővé tételére. 2002. január 1. napját követően a Tv. 6.§ /1/ bekezdése ilyen rendelkezést nem tartalmaz. Téves az R. 1.§ /2/ bekezdés értelmezése is, mert ez a rendelkezés sem tette kötelezővé a nemzeti szabvány alkalmazását.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. Álláspontja szerint mivel csak biztonságos termék forgalmazható és a termék biztonságosságának megítéléséhez szükséges a termék olyan címkézése, használati és kezelési útmutatója, tájékoztatója, amely tartalmazza a megfelelő jelöléseket, feliratokat, ezért a szabvány biztonságosságra kiható jelöléseinek, figyelmeztető feliratainak hiányában a termék nem tekinthető biztonságosnak. Utalt arra is, hogy a magyar szabvány a vonatkozó európai szabvány magyar nyelvű változata, ezért nem volt szükséges vizsgálni, hogy az öngyújtó megfelel-e a gyártás helye szerinti biztonságossági előírásoknak.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 272.§ /2/ bekezdés és 275.§ /2/ bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban megjelölt jogszabálysértések körében vizsgálta felül.

A felperes keresetében gyártói minőségének megállapítását kifogásolta és az elsőfokú bíróság a felperes gyártói felelősségét állapította meg a hiányosnak tekintett tájékoztatás miatt. Az elsőfokú hatóság a felperest forgalmazónak minősítette és ezt a minősítést az alperes a határozata 4. oldal hetedik bekezdésében helytálló megállapításnak tekintette. Az alperes - a felperesnek a fellebbezésben foglalt arra az érvelésére, hogy nem köztes forgalmazó, sem gyártóként, sem forgalmazóként nem vonható felelősségre - a határozata 5. oldala első és második bekezdésében egyaránt idézi a gyártóra és a forgalmazóra vonatkozó rendelkezéseket, azonban a harmadik bekezdésben a „fentebb hivatkozott rendelkezésekre” utalás nem érthető úgy mintha az alperes mind a gyártóra, mind a forgalmazóra vonatkozó szabályokra utalva a felperes felelősségét megállapíthatónak tartotta, mert az alperes a felperes felelőssége alapjaként az Fgytv. 3.§ /3/ bekezdésére hivatkozott a határozata 7. oldal második bekezdésében. A felperes a keresetében tévesen állította, hogy a hatóság a gyártói felelősségét állapította meg. A felperes a per első tárgyalásán kifejtette, hogy vitás a felek között a felperes gyártói illetve forgalmazói minősítésének kérdése. Az alperes ugyanis érdemi ellenkérelmében elsődlegesen a gyártói felelősség

megállapítása mellett érvelt azzal, hogy ennek fennállása hiányában a forgalmazói felelősség is megállapítható.

Gyártónak az értékesítési láncolatban részt vevő az a vállalkozás minősül, amelynek a tevékenysége a termék biztonságosságát befolyásolhatja (Fgytv. 5.§ /4/ bekezdés b) pont). Forgalmazónak az értékesítési láncolatban részt vevő az a vállalkozás minősül, amelynek a tevékenysége a termék biztonsági jellemzőit nem befolyásolja (Fgytv. 5.§ /4/ bekezdés c) pont). A felperes ez utóbbi csoportba tartozik - a perben és a közigazgatási eljárásban ezzel ellentétes bizonyíték nem merült fel -, mert a megvásárolt terméket változatlan formában és csomagolásban továbbértékesítette kiskereskedők részére, a végzett tevékenysége a termék biztonsági jellemzőit nem befolyásolta. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a felperes gyártói felelősségét. A felperes forgalmazóként volt köteles az Fgytv. 3.§ /1/ bekezdésében foglalt előírás betartására, szakmai ismerete alapján tudnia kellett, hogy a termék nem hozható forgalomba a /3/ bekezdés rendelkezése szerint, mert nincs ellátva a biztonságosságot tanúsító az Fgytv. 4.§ /2/ bekezdés c) pontja szerinti címkével, útmutatóval, egyéb tájékoztatással, ezért az áru ennek hiányában nem forgalmazható. Alaptalan a felperesnek az a kifogása, hogy az Fgytv. 4.§ /2/ bekezdésében felsorolt több jellemző alapján kell megítélni a termék biztonságosságát, nem elegendő a fogyasztói tájékoztatást vizsgálni. A perbeli öngyújtók veszélyes termékek, lángot, hőt termelnek, gyúlékony tüzelőanyagot tartalmaznak, ezért a figyelmeztető feliratok feltüntetése vagy a szükséges figyelmeztetésekre vonatkozó tájékoztatás megadása nem hagyható el. Csak a szükséges tájékoztatással/felirattal/piktogrammal ellátott termék hozható forgalomba és tekinthető biztonságos terméknek.

A hiányolt figyelmeztető feliratokat/piktogramokat az MSZ EN ISO 9994 nemzeti szabvány 6.3.1. pontja tartalmazza és a szabvány 6. fejezet 6.1. pontja rendelkezik úgy, hogy minden öngyújtóhoz megfelelő biztonsági tájékoztatást (utasítást vagy figyelmeztetést vagy mindkettőt) kell mellékelni.

Az MSZ EN ISO 9994 nemzeti szabvány az EN ISO 9994 európai szabvány magyar fordítása. A 7001/2005.(IK 8.) irányelv 210. pontja értelmében a Magyar Köztársaságban európai és nemzetközi szabványt csak nemzeti szabványként lehet közzétenni, az európai szabványok közvetlenül nem alkalmazhatóak, jogszabályban csak magyar nemzeti szabványra lehet hivatkozni. Az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy nem kellett a gyártás helye (EGT) szerinti biztonságossági előírásokat vizsgálni.

A magyar nemzeti szabvány alkalmazása önkéntes a Tv. 6.§ /1/ bekezdése értelmében, azonban maga a szabvány fogalmaz úgy, hogy az áruhoz kötelező a szükséges biztonsági tájékoztatás mellékelése, és mivel az áru biztonságosságának követelményeit az R. 1.§ /2/ bekezdése alapján nemzeti szabvány határozza meg, ezért a

szabványban előírt kötelező előírás nem hagyható figyelmen kívül az önkéntes szabványalkalmazás elvének ellenére, mert jogszabályi követelmény, hogy csak biztonságos termék hozható forgalomba. A szükséges tájékoztatás nélküli termék a biztonságosságot tanúsító feliratok/piktogramok/tájékoztatás hiányában nem tekinthető biztonságosnak, ezért nem hozható jogszerűen forgalomba. Az elsőfokú bíróság a Módtv. hatálytalanságát tévesen állapította meg, a Módtv. 4.§ /1/ bekezdése módosította a Tv. 6.§ /1/ bekezdését, a módosítás nem került hatályon kívül helyezésre, ezért a módosítás törvényi indoka sem hagyható figyelmen kívül hatálytalanságra hivatkozással. A fentiekben kifejtettek szerint azonban sürgősségű volt a Módtv. általános indokolásának vizsgálata.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet - az indokolás módosításával - annak érdemi döntése helyességére tekintettel a Pp. 275.§ /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A sikertelen felülvizsgálati kérelemmel élő felperes a Pp. 78.§ /1/ bekezdése alapján köteles az alperes jogi képvisellel felmerült perköltsége megfizetésére, továbbá a tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére lerótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére.

Budapest, 2011. november 21.

Dr. Kárpáti Zoltán sk. tanácselnök, Dr. Márton Gizella sk. előadó bíró, Dr. Sperka Kálmán sk. bíró

A kiadmány hitelével

bíróági írnok